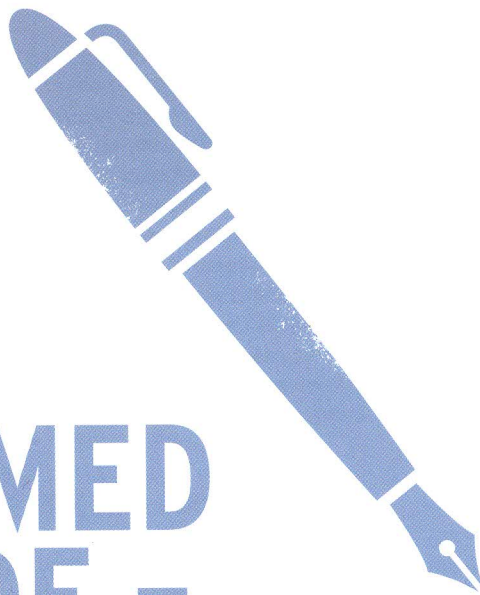

Tekst: KRISTINA REMMEL

VEINIMÄRKMED LABI AEGADE - VAIMUKAST VÄRSIREAST PUUVILJASALATINI

**„MUSITAB, LIMPSAB, NÄKSAB, TORGIB JA TORKAB.“
NII KIRJELDAB 1643. AASTAL LUULETUSES „L'AIONE“
VERNACCIA DI SAN GIMIGNANO VEINI SKULPTOR,
MAALIKUNSTNIK JA LUULETAJA MICHELANGELO BUONARROTI.**

**PRAEGUSEKS ON VEINI OMADUSTE SÕNADESSE VORMIMINE
SAANUD AGA HOOPIS TEISED MÕOTMED JA SISU, NII ET
MAAILMA VÄIDETAVALT ENIMMÜÜDUD VEINIKIRJANIK,
IGA-AASTASE VÄLJAANDE „POCKET WINE BOOK“
(„VÄIKE VEINIRAAMAT“) AUTOR HUGH JOHNSON ON
LAUSA MURES PEA IGASSE SUPERMARKETISSE JÕUDNUD
STIILI PÄRAST TUTVUSTADA VEINE „SUVALISE PUUVILJA-
SALATI LÕHNADE JA MAITSETE“ ABIL. AGA ALUSTAME
ALGUSEST JA VAATAME, KUIDAS ON VEINIST RÄÄKIMISE
JA KIRJUTAMISE KULTUUR LÄBI AEGADE ARENENUD
JA MUUTUNUD.**

Vana-Kreekat peetakse lääne tsivilisatsiooni hälliks ja arheoloogilised leiud näitavad, et sealsetel aladel kasvatati viinamarju juba hilisel kiviajal. Veinil oli Vana-Kreeka kultuuris oluline roll – hüva märjukest ülistasid filosoofid ja poeedid sümpoosionitel, rituaalsetel koosviibimistel, kus heale vestlusele oli alati kaaslaseks hea jook. Esimest teadaolevat veinikirjeldust omistataksegi 7. sajandil eKr elanud poelet Alkmanile, kes luulevormis kiidab veini hõrku lõhna.

Ka Vana-Roomas peeti viinamarjadest väga lugu ja sealt on meieni jõudnud mitmed mahukad teosed, kus veinil on keskne koht. Üks väärt allikas, mis annab teavet roomlaste vaadetest veinile, on lüürilise luuletaja Horatiuse oodid, mis ilmusid aastatel 23–13 eKr, kuid tema huviorbiidis oli peamiselt veini mõju inimloomusele ja side jumalikuga, mitte veini enda omadused. Mainimist väärib ka Plinius Vanema 1. sajandil ilmavalgust näinud entsüklopeediline 37 osast koosnev „Naturalis Historia“ („Looduslugu“), mille 14. köide on pühendatud ainult veinile. Roomlased teadsid, et vein võib olla väga hea, hea, keskpärane või väga halb, ning ka seda, millisest piirkonnast tuleb parim vein (st Falernost). Veini kirjeldamisel kasutatav sõnavara oli aga siiski kasin: Plinius Vanem tarvitas kesise maitse edasiandmiseks sõnu „hapu“, „terav“, „robustne“, „lopsakas“, „toores“ ja „liiga puidune“ ning head iseloomustas sõnadega „ilus“, „meeldiv“ ja „magus“.

